

Кафедра філософії і суспільних наук НУ «Чернігівська політехніка»

Назва курсу	Історія України (ОКЗ)
Мова викладання	Українська
Викладач	<i>Колеватов Олексій Олександрович</i> , кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри філософії і суспільних наук НУ «Чернігівська політехніка»
Профайл викладача	https://scholar.google.com.ua/citations?user=CUo7hnoAAAAJ&hl=uk
Контакти викладача	Чернігів, вул. Шевченка, 95, корп. 1, каб. 222. Телефон: (046) 665-130; E-mail: aleksk79@ukr.net

1. Анотація курсу. Історія України – одна зі складових усього спектра історичних наук – відіграє провідну роль у процесі формування високої історичної свідомості та політичної культури. У сучасних умовах зростає роль «Історії України» як інструмента пізнання історичних процесів, гуманістичних засад виховання патріотизму, формування світогляду й історичного мислення для активізації громадянської діяльності здобувачів вищої освіти. Курс «Історія України» є одним із визнаних компонентів загальної гуманітарної підготовки спеціалістів будь-якого профілю, що передусім зумовлено особливостями цієї дисципліни. Він передбачає опанування певного інструментарію історичної науки, вивчення історичного минулого українського народу, проблем етногенезу української нації, закономірностей політичних і соціально-економічних процесів, що відбувалися на теренах України, а також перспектив розвитку української державності. Дисципліна складається з двох модулів: «Історія України з найдавніших часів до XVIII ст.», «Історія України XIX – XXI ст.».

Змістовий модуль 1. Історія України з найдавніших часів до XVIII ст.

Тема 1. Витоки українського народу та його державності. Поява людини на території України. Суспільна організація, знаряддя праці, житло: палеоліт, мезоліт, неоліт. Неолітична революція. Трипільська культура. Бронзовий вік на теренах України. Кіммерійці. Скіфи. Сармати. Античні міста-держави у Причорномор'ї. Східні слов'яни у давнину.

Тема 2. Україна княжої доби. Передумови утворення держави на Русі. «Норманська теорія» походження Київської Русі та її оцінка в сучасній історіографії. Соціально-економічний та політичний лад. Ранньофеодальний характер Київської Русі. Олег. Ігор. Ольга. Боротьба з печенігами. Походи на Візантію. Прихід до влади Володимира Великого. Прийняття християнства, значення цього кроку. Діяльність Ярослава Мудрого та міжусобиці після його смерті. Правління Володимира Мономаха. Причини феодальної роздробленості Київської Русі. Князівства Середнього Подніпров'я. Галицько-Волинське князівство. Боротьба проти монголо-татарських завойовників. Героїчна оборона Києва. Наслідки монголо-татарської навали для розвитку українських земель. Історичне значення Київської Русі та Галицько-Волинської держави.

Тема 3. Україна в складі Литви та Польщі. Козацька доба. Особливості Литовсько-Руської держави. Основні напрями політики князів: Гедиміна, Ольгерда, Ягайла. Устрій українських земель у складі Великого князівства Литовського. Кревська унія (1385 р.) та зміна політичного курсу Литви. Діяльність князя Вітовта. Городельська унія. Українські землі у XV – першій половині XVI ст. Литовські статuti. Люблінська унія (1569 р.): причини, зміст, наслідки. Брестська унія (1596 р.) Соціальна структура українських земель литовсько-польської доби. Форми державного управління в Речі Посполитій. Система міського

самоврядування за Магдебурзьким правом. Вхідження частини українських земель до складу Угорщини, Молдовського князівства та Московської держави.

Виникнення українського козацтва. Причини виникнення козацтва як самостійної станової групи. Поява реєстрового козацтва. Козацтво у другій половині XVI ст. – першій половині XVII ст. Виникнення Запорізької Січі, склад населення та основні заняття козаків. Козацько-селянські повстання кінця XVI – першої третини XVII ст. Петро Сагайдачний.

Тема 4. Визвольна війна українського народу середини XVII ст. Формування української держави. Причини, рушійні сили, характер та основна мета визвольної боротьби. Проблема її типології та періодизації. Повстання Б.Хмельницького. Бойові дії 1648 – 1649 рр. Зборівський договір. Війна з Польщею 1650 – 1653 рр. Організація української державності. Адміністративно-територіальний устрій. Соціальні відносини. Зовнішня політика. Українсько-російські зв'язки. Рада в Переяславі у січні 1654 р. «Березневі статті». Вхідження України під протекторат Росії. Порушення Переяславської угоди царем. Зовнішня політика Б.Хмельницького 1655 – 1657 рр. Укладання україно-шведського союзу. Історичне значення Б.Хмельницького.

Тема 5. Велика руїна. Ліквідація спадкоємного гетьманату. Політика І.Виговського. Наростання невдоволення політикою І.Виговського серед частини козацтва, придушення повстання М.Пушкаря. Умови гадяцького договору (1658 р.). Конотопська битва. Ю.Хмельницький. Підписання нового Переяславського договору 1659 р. Розкол України на Правобережну та Лівобережну. П.Тетеря. І.Брюховецький. Обмеження прав Української козацької держави у другій половині XVIII ст. Поділ України між Росією та Польщею. Андрусівське перемир'я 1667 р. Гетьман П.Дорошенко та його боротьба за збереження єдності України. Розкол України на два гетьманства. Буцацький мирний договір 1672 р. Капітуляція П.Дорошенка перед московським військом. Причини поразки та історичне значення української національної революції.

Тема 6. Гетьманщина. Організація суспільно-політичного життя Запорозької Січі у другій половині XVII – на початку XVIII ст. Підписання «Вічного миру» між Росією та Польщею 1686 р. Імперська доктрина Росії щодо України. Гетьманування І.Мазепи. Північна війна. Таємні переговори І.Мазепи з Карлом XII та Станіславом Ліщинським. Знищення Батуріна. Полтавська битва 1709 р. Гетьман П.Орлик та його Конституція 1710 р.

Тема 7. Ліквідація української автономної державності. Українська політика Петра І. Гетьманування І.Скоропадський. «Перша малоросійська колегія» 1722 р. П.Полуботок – наказний гетьман. Останні гетьмани Д.Апостол, К.Розумовський. Українська політика Катерини II. Друга Малоросійська колегія 1764 р. Ліквідація Запорозької Січі 1775 р. і подальша доля козацтва. Соціально-економічний, політичний розвиток Правобережної та Західної України. Коліївщина 1768 р. Заселення Південної України. Поділи Польщі та перехід українських земель до Російської та Австрійської імперій. Ліквідація Кримського ханства.

Змістовий модуль 2. Історія України XIX – XXI ст.

Тема 8. Україна у складі Російської та Австро-Угорської імперій. Національна політика російського й австрійського урядів. Національно-визвольний рух в Україні XIX ст. Масонські ложі. Декабристський рух на Україні. Миколаївська реакція. Польське повстання 1830 – 1831 рр. і Україна. Кирило-Мефодіївське товариство Т.Г.Шевченка – ідейний натхненник українського відродження. Соціально-економічна політика австрійського уряду щодо українських земель. Діяльність «Товариства священників» та культурно-освітнього гуртка «Руська трійця». Твір «Русалка Дністрова». Події революції 1848 – 1849 рр. у західноукраїнських землях. Українці у першому парламенті Австро-Угорщини. Діяльність трьох напрямів у суспільно-політичному русі Західної України: москвофіли, народовці і радикали. Суспільні течії та рухи другої половини XIX ст.: народники, соціал-демократи, ліберали та український національний рух. М.Драгоманов – автор концепції

громадівського соціалізму. Валуєвський циркуляр 1863 р. та Ємський акт 1876 р. Виникнення політичних організацій і партій, їх програми та діяльність. Діяльність М.Грушевського.

Криза феодально-кріпосницької системи в Російській та Австро-Угорській імперіях. Реформи 1860-1870-х рр., що прискорили капіталістичний розвиток України. Індустріалізація економіки: завершення промислового перевороту. Капіталізація сільського господарства. Особливості капіталізації Західної України. Розшарування селянства. Формування робітничого класу. Україна в період першої російської революції 1905-1907 рр. Масові соціальні виступи та діяльність громадських організацій. Боротьба у Державній думі за автономію України та українізацію освіти. Об'єднання українських депутатів в «Українську думську громаду». Політичне становище після поразки революції. Формування режиму політичної реакції. Аграрна політика Столипіна на Україні, її економічні та політичні наслідки. Переселенський рух українського селянства на схід Російської імперії. Трудова міграція з українських земель Австро-Угорщини. Причини і характер I світової війни. Головні військові дії на території України. Політичні течії і партії в умовах війни. Українські січові стрільці.

Тема 9. Українська національно-демократична революція 1917-1921 рр. Політична ситуація в Україні після Лютневої революції. Створення Центральної Ради. Повернення в Україну М.Грушевського, висування вимоги національно-територіальної автономії України. Скликання Українського національного конгресу. Відновлення діяльності українських політичних партій та громадських організацій. Формування Рад робітничих, селянських і солдатських депутатів. I Універсал Центральної Ради. Утворення Генерального Секретаріату. Пошуки компромісу з Тимчасовим урядом. II Універсал Центральної Ради. Україна в умовах загальної революційної кризи в країні. Перемога збройного повстання в Петрограді і політика Центральної Ради. III Універсал Центральної Ради. Проголошення Української Народної Республіки.

Вибори до Установчих зборів на Україні і їх наслідки. «Маніфест до українського народу з ультимативними вимогами до Української Ради». I Всеукраїнський з'їзд Рад. Проголошення Української Республіки Рад у Харкові. Початок загального наступу радянських військ проти УНР. Бій під Крутами. IV Універсал Центральної Ради. Проголошення незалежності УНР. Захоплення Києва військами М.Муравйова. Початок переговорів між УНР і країнами Четвертного союзу у Бресті. Умови договору. Німецько-австрійська окупація України. Причини і наслідки конфлікту Центральної Ради і німецько-австрійської адміністрації. Гетьманський переворот 29 квітня 1918 р. Внутрішня і зовнішня політика гетьманського уряду. Національно-культурна політика. Боротьба антигетьманських сил в Україні. Причини падіння гетьманату. Проголошення ЗУНР. Перетворення в Західній Україні. Боротьба з польською експансією. УГА. Створення Директорії, її склад, внутрішня і зовнішня політика. Акт злуки УНР та ЗУНР 22 січня 1919р.

Загальний наступ радянських військ. Неспроможність армії Директорії чинити опір. Відступ Директорії з Києва, пошуки союзників. Відновлення радянської влади в Україні у 1919 р. Політика радянсько-більшовицького уряду України. Боротьба з політикою «воєнного комунізму». Н.Махно. Захоплення території України денікінськими військами. Характерні риси денікінського окупаційного режиму. «Зимовий похід» армії УНР тилами Білої, а потім – Червоної армій. Розгром Денікіна. Встановлення радянської влади в Україні втретє і остаточно. Останні спроби Білої армії П.Врангеля перехопити ініціативу та ліквідація його війська. Зближення УНР і Польщі. Варшавський договір. Радянсько-польська війна. Римський радянсько-польський мирний договір 1921 р. Основні причини поразки Української національно-демократичної революції 1917 – 1921 рр.

Тема 10. Міжвоєнний період історії українського народу. Розруха народного господарства за «воєнного комунізму». Економічна криза. Голод 1921 – 1923 рр. Соціально-політична криза. Повстання селянства проти продрозкладки та політики «воєнного

комунізму». Х з'їзд РКП(б) у березні 1921 р. Перехід від політики «воєнного комунізму» до Непу. Сутність Непу. Основні зміни в період Непу: у сільському господарстві, у промисловості, у галузі торгівлі і фінансів. Особливості реалізації Непу в Україні. Причини згортання Непу. Державний статус України на початку 20-х рр. Різні підходи до об'єднання республік: принцип федерації (В.Ленін) і принцип автономізації (Й.Сталін). Утворення СРСР. Вхід України до СРСР і втрата нею державного суверенітету. Українізація: суть, причини, наслідки. Українське культурне відродження. Причини згортання українізації.

Особливості процесу індустріалізації в Україні. Труднощі індустріалізації. Джерела індустріалізації. Позитивні і негативні наслідки індустріалізації. Більшовицька доктрина щодо селянства. Причини колективізації сільського господарства. Насильницьке залучення селян до колгоспів. Проголошення суцільної колективізації. Голодомор 1932 – 1933 рр. Демографічні втрати. Утвердження сталінського тоталітарного режиму в Україні. Монополія на владу, ідеологію, керування економікою. Бюрократизація політичної системи радянського суспільства. Масові репресії та їх напрями. «Великий терор» 1937 – 1938 рр. Соціально-економічний, політичний розвиток західноукраїнських земель, Закарпаття, Буковини.

Тема 11. Україна в роки Другої світової війни. Політика великих держав напередодні війни щодо України. Мюнхенська змова і справа Закарпатської України. Договір про ненапад між СРСР і Німеччиною. Таємний протокол і питання західноукраїнських земель. Початок Другої світової війни. Вступ Червоної Армії на західноукраїнські землі. Приєднання до Радянського Союзу Західної України, Північної Буковини та Південної Бессарабії. Соціально-економічні та політичні перетворення на західноукраїнських землях. Репресії проти місцевого населення. Напад фашистської Німеччини на СРСР. Український напрям у планах «Барбаросса», «Ост» і «Зеленій папці». Створення Південно-Західного і Південного фронтів для оборони України. Причини поразок радянських військ. Оборонні бої влітку-восени 1941 р. (оборона Одеси, Києва, Севастополя). Мобілізація економічного, соціально-політичного потенціалу України на відсіч агресору. Евакуація. Остаточна окупація України.

Розгром німецько-фашистських військ під Москвою. Контрнаступ радянських військ в Україні. Поразки Червоної Армії в районі Харкова та Криму. Відступ до Волги і Кавказу. Німецько-фашистський окупаційний режим. Розчленування України між зонами окупації. Масові знищення людей. Народна боротьба на окупованій території. Радянський рух опору: партизанські закони (С.А.Ковпак, О.Ф.Федоров, М.І.Наумов), підпільні обкоми КП(б)У тощо. Створення Українського штабу партизанського руху. Основні форми боротьби партизан. Національно-визвольний рух опору. Проголошення ОУН акту відновлення державності 30 червня 1941 р. та його наслідки. Причини глибоких ідеологічних суперечностей між двома течіями руху Опору в Україні. Політика ОУН щодо фашистських окупантів. Створення та діяльність УПА. Сталінградська битва і початок визволення України. Звільнення перших населених пунктів України у східному Донбасі у грудні 1942 р. Масове визволення українських земель в ході Курської битви. Форсування Дніпра і визволення Києва. Завершальні бої за визволення території республіки. Відкриття союзниками другого фронту. Визволення народів Європи від фашистських окупантів. Капітуляція Німеччини. Розгром імперіалістичної Японії. Внесок українського народу в перемогу над Німеччиною та її союзниками. Людські й матеріальні втрати України.

Тема 12. Суспільно-політичний, соціально-економічний розвиток України від другої половини 1940-х до початку 1980-х рр. Територіальні зміни в Україні після Другої світової війни. Возз'єднання українських земель. Операція «Вісла». Передача Криму від РРФСР до УРСР. Україна на міжнародній арені після Другої світової війни. УРСР – один із засновників і член Організації Об'єднаних Націй. Перехід Радянської України до мирного будівництва (друга половина 40-х – початок 50-х рр.). Відродження народного господарства. Голод 1946 – 1947 рр. Грошова реформа. Соціально-економічні перетворення в західних областях. «Радянізація» Західної України. Перехід УПА до збройного підпілля. Загибель Р.Шухевича та завершення збройної боротьби. Суспільно-політичне життя. Масові

репресії. Деформуючий вплив сталінщини на політичну систему, на суспільно-політичні процеси. «Чистка» національних кадрів. «Ждановщина» в Україні. Утиски інтелігенції.

Смерть Й.Сталіна. XX з'їзд КПРС та його значення. Обрання першим секретарем ЦК КПРС М.С.Хрущова. Часткова реабілітація жертв політичних репресій. Спроби розширення прав республік. Експерименти в економіці та сільському господарстві. Заходи в соціальній сфері. Досягнення і суперечливі процеси в сфері культури. Шістдесятники. Зародження дисидентського руху. Поразка хрущовських реформ. Жовтневий /1964р./ Пленум ЦК КПРС та обрання першим секретарем ЦК КПРС Л.І.Брежнєва. Спроби запровадження економічних реформ 1965 – 1967 рр. та причини їх провалу. Наростання труднощів і недоліків у сільському господарстві, промисловості, соціальній сфері. Посилення кризових явищ. Згортання демократії. Політика русифікації та жорсткого централізму, узаконення безмежної влади КПРС. Правозахисний рух.

Тема 13. Україна і процес перебудови в СРСР. Зміни у партійно-державному керівництві країни після смерті Л.Брежнєва. М.Горбачов і шляхи виходу з кризи. Періодизація перебудови. Проведення економічних реформ. Реформа політичної системи. Чорнобильська катастрофа. Погіршення економічної ситуації в Україні у другій половині 1980-х років. Становище в сільському господарстві. Продовольчі труднощі. Формування економічних передумов розпаду СРСР. Відродження національно-визвольних процесів. Поява масових рухів і організацій. Відновлення Української Гельсінської спілки. Радикалізація політичних сил. Протистояння між реформаторським і консервативними силами у КПРС. Зародження багатопартійності. Початок формування Народного руху України за перебудову. Перші демократичні вибори до Верховної Ради УРСР 1990 р., їх перебіг та результати. Проголошення державного суверенітету України 16 липня 1990 р. Спроба державного перевороту в СРСР. Акт проголошення незалежності України 24 серпня 1991 р. Референдум 1 грудня 1991 р. і вибори Президента України. Припинення існування Радянського Союзу і утворення СНД. Причини розпаду СРСР.

Тема 14. Незалежна Україна в сучасному світі. Розбудова державотворчих процесів. Становлення владних структур. Особливості трансформації Верховної ради УРСР у вищий законодавчий орган незалежної України. Формування збройних сил незалежної України. Економічні проблеми. Об'єктивні і суб'єктивні труднощі формування національної економіки. Прорахунки у здійсненні реформ. Спад виробництва. Становище у сільському господарстві. Проблема утвердження приватної власності на землю. Створення власної фінансової системи. Запровадження гривні. Основні підсумки економічних перетворень 1991 – 1999 рр. Початок економічного зростання. Соціальна сфера. Зміни в чисельності та соціальному складі населення.

Переформування політичних сил після перемоги Л.Кучми на виборах. Відновлення конституційного процесу. Прийняття Конституції України 1996 р. та її значення. Проблеми конституційної реформи. Президентські вибори 1994, 1999, 2004, 2010, 2014 та 2019 рр. «Помаранчева» революція та її історичне значення. Революція гідності 2013-2014 рр. Антитерористична операція на Сході України. Війна України з Росією. Міжнародне визнання незалежності України. Основні напрямки зовнішньої політики України. Участь України в загальноєвропейському процесі. Діяльність України в ООН. Вступ до ради Європи. Відносини з сусідніми державами. Європейський та євроатлантичний вектор зовнішньої політики України (угода про асоціацію з ЄС, співпраця з НАТО). Нові тенденції в культурному та духовному житті. Процес національного відродження. Здобутки у формуванні громадянського суспільства. Запровадження принципів гендерної рівності, протидія насильству у сім'ї. Політика держави щодо релігії та церкви. Українська діаспора.

2. Мета та цілі курсу. Метою викладання навчальної дисципліни «Історія України» є опанування певного інструментарію історичної науки, вивчення історичного минулого українського народу, проблем етногенезу української нації, закономірностей політичних і

соціально-економічних процесів, що відбувалися на теренах України, перспектив розвитку української державності. Основне завдання вивчення дисципліни «Історія України» полягає у тому, що вона сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти загальної й політичної культури, національної свідомості, світогляду патріота й громадянина України.

Під час вивчення дисципліни здобувач вищої освіти має набути або розширити 2 загальні (ЗК) компетентності, передбачені освітньою програмою:

ЗК13. Здатність реалізувати свої права та обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини та громадянина в Україні.

ЗК14. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

3. Результати навчання. Здобувач має досягти або вдосконалити 2 програмні результати навчання

ПРН26. Формувати і відстоювати власну світоглядну та громадську позицію, діяти соціально відповідально та свідомо.

ПРН27. Зберігати та примножувати досягнення і цінності суспільства, вести здоровий спосіб життя.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен знати: найважливіші етапи історичного розвитку українського народу (первісна епоха, Київська Русь, литово-польська доба, національна революція XVII ст., період XVIII – XIX ст., епоха революції та визвольних змагань 1917 – 1921 рр., період 1920-х – 1930-х рр., Друга світова війна, післявоєнний розвиток 1945 – 1985 рр., національне відродження українського народу, розбудова української державності, проблеми сучасного розвитку України). Крім того здобувач буде вміти аналізувати і оцінювати явища розвитку українського суспільства в контексті світової історії; зіставляти історичні процеси з епохами; застосовувати набуті знання для прогнозування суспільно-політичних процесів.

4. Обсяг курсу. Загальна кількість кредитів – 4 (120 годин), кількість годин самостійної і індивідуальної роботи – 90.

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	16
Семінарські (практичні) заняття	14
Самостійна робота	90

Форма проведення занять – лекційні, семінарські (практичні), самостійна робота – з використанням системи дистанційного навчання Moodle, літератури, відеоматеріалів.

5. Пререквізити. Передумовою для вивчення дисципліни є базові знання зі шкільного курсу Історія України, Всесвітня історія.

6. Система оцінювання та вимоги.

Загальна система оцінювання курсу	Поточний контроль – до 75 балів, підсумковий контроль – до 25 балів, які сумуються в загальну оцінку за курс.
Семінарські заняття	Завдання семінарських занять, які виконувались у семестрі вважаються виконаними, якщо вони вирішені вірно. За кожне виконане завдання студент отримує певну кількість балів з урахуванням максимальної кількості балів. Студент за роботу на семінарських заняттях змістовних модулів може отримати до 10,5 (11 балів на 1-3 семінарських заняттях 1 змістовного модуля) балів. Складові частини оцінки: доповідь на

	питання (виконання індивідуальних завдань) – до 9 балів; доповнення – до 9 балів; запитання – до 1,5 (2 бали на 1-3 семінарських заняттях 1 змістовного модуля) балів. Загальна максимальна кількість балів за семінарські заняття - 75.
Умови допуску до підсумкового контролю	Підсумковий контроль (екзамен) оцінюється максимум в 25 балів (1 та 2 теоретичні питання – до 8 балів, 3 теоретичне питання – до 9 балів).

Поточний контроль за модулями

Модуль за тематичним планом дисципліни та форма контролю	Кількість балів	
Змістовий модуль 1. Історія України з найдавніших часів до XVIII ст.	0...	33
1. Робота на I-му практичному занятті	0...	11
2. Робота на II-му практичному занятті	0...	11
3. Робота на III-му практичному занятті	0...	11
Змістовий модуль 2. Історія України XIX – XXI ст.	0...	42
1. Робота на I-му практичному занятті	0...	10,5
2. Робота на II-му практичному занятті	0...	10,5
3. Робота на III-му практичному занятті	0...	10,5
4. Робота на IV-му практичному занятті	0...	10,5
Підсумкова оцінка поточного контролю за семестр	0...	75

Підсумкова семестрова оцінка

Види робіт	Кількість балів
Поточний контроль	0...75
Екзамен	0...25
Разом	0...100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82 – 89	B	добре
75 – 81	C	
66 - 74	D	задовільно
60 – 65	E	
0 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання

7. Політики курсу

У випадку, якщо здобувач протягом семестру не виконав у повному обсязі передбачених робочою програмою всіх видів навчальної роботи, має невідпрацьовані практичні роботи або не набрав мінімально необхідну кількість балів (35), він не допускається до складання екзамену під час семестрового контролю, але має право

ліквідувати академічну заборгованість у порядку, передбаченому [«Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів НУ «Чернігівська політехніка»](#). Повторне складання екзамену з метою підвищення позитивної оцінки не дозволяється. У випадку повторного складання екзамену всі набрані протягом семестру бали анулюються, а повторний екзамен складається з трьох теоретичних питань.

До загальної політики курсу відноситься дотримання принципів відвідування занять очно у відповідності до затвердженого розкладу, крім випадків карантину (коли заняття проводяться дистанційно через Інтернет), а також вільного відвідування лекційних занять для осіб, які отримали на це дозвіл. Запорукою успішного вивчення дисципліни є активність та залучення під час проведення практичних та лекційних занять – відповіді на запитання викладача (як один з елементів поточного контролю), задавання питань для уточнення незрозумілих моментів, вирішення практичних завдань. Консультації відбуваються в аудиторіях університету у відповідності до затвердженого розкладу або ж особистих чи групових консультацій (через вбудований форум) на сторінці курсу в системі дистанційного навчання НУ «Чернігівська політехніка».

Політика заохочень та стягнень

За результатами навчальної, наукової або організаційної діяльності здобувачам вищої освіти курсу можуть нараховуватися додаткові бали – до 10 балів, у залежності від вагомості досягнень. Види позанавчальної діяльності, за якими студенти заохочуються додатковою кількістю балів: участь у міжнародних проектах, наукові дослідження, тези, статті на науково-практичних конференціях

Політика академічної доброчесності

Академічна доброчесність повинна бути забезпечена під час проходження даного курсу (принципи описані у Кодексі академічної доброчесності Національного університету «Чернігівська політехніка»). Списування під час проміжного та підсумкового контролів, виконання практичних завдань на замовлення, підказки вважаються проявами академічної недоброчесності. Від усіх слухачів курсу очікується дотримання академічної доброчесності у зазначених вище моментах. До здобувачів вищої освіти, у яких було виявлено порушення академічної доброчесності, застосовуються різноманітні дисциплінарні заходи (включаючи повторне проходження певних етапів).

Політика користування ноутбуками / смартфонами

Прохання до здобувачів тримати смартфони переведеними у беззвучний режим протягом лекційних занять, так як дзвінки, переписки та спілкування у соціальних мережах відволікають від проведення занять як викладача, так й інших здобувачів. Ноутбуки, планшети та смартфони не можуть використовуватися в аудиторіях під час проведення підсумкового контролю.

Правила перезарахування кредитів

Кредити, отримані в інших закладах вищої освіти за даною спеціальністю з освітніх компонент, спрямованих на отримання компетентностей з курсу, можуть бути перезараховані викладачем у відповідності до положення «Порядок визначення академічної різниці та перезарахування навчальних дисциплін у НУ «Чернігівська політехніка»» шляхом співставлення отриманих програмних результатів навчання та компетентностей. У випадку проходження подібного курсу з інших спеціальностей перезараховані можуть бути лише теми, зазначені в курсі відповідно до змістовних

модулів.

8. Рекомендована література

1. Бойко О. Новітня історія України. 2014 – 2019 рр. К.: ВЦ «Академія», 2020. 160 с.
2. Бойко О.Д. Історія України: Підручник. К.: «Академвидав», 2019. 717 с.
3. Борисова О.В., Климов А.О. Історія української державності. У 2-х т. К.: Кондор, 2018. Т. 1. 314 с.; Т. 2. 464 с.
4. Гарін В.Б., Кіпцар І.А., Кондратенко О.В. Історія України: Навчальний посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2017. 240 с.
5. Paul Robert Magocsi A History of Ukraine. Toronto: University of Toronto Press, 2019. 307 pp.